

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 458. Qua ratione facienda revocatio privilegii vel dispensationis, ut habeat suum effectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Concessum subdito: quia sicut potest subditum à lege eximere per privilegium, ita potest eundem iterum subicere legi per revocationem privilegii, eique denuo imponere præceptum, quod per legem sublatum est, cum non amiserit potestatem jurisdictionis in illum. Dicitur secundò: *Valide etiam sine causa*: ex eadem ratione, nimirum ratione reventæ jurisdictionis, quod tamen ubi fecerit, peccabit venialiter, ut sentiunt Salaf. *l. c.* Sanch. *n. 11.* Molin. *de primog. L. 4. c. 3. num. 20.* Castrop. *l. c.* quia mutare voluntatem levitatis & inconstantiae est, & contra naturam beneficii Principis, quod decet esse mansurum. Privilegium tamen transfrens dominium in privilegiatum, sive concessum fit subdito, sive non-subdito revocari nequidem validè potest sine causa, ubi jam acceptatum à privilegiato, quia donatio acceptata revocari nequit, cum nemo re suâ, qualis est privilegium concessum & acceptatum, privari possit sine causa, adeoque nec Princeps privilegium, v. g. exigendi tributum aliquod à se concessum tollere potest à privilegiato tanquam illius bonum proprium. Castrop. *l. c. n. 2.* nisi fortè concessum à Rege sine consilio Procerum, dum damnosum est regno, ut Idem *n. 3.* Porò causa revocandi privilegium sufficiens est eadem, quæ est causa revocandi donationem perfectam, qualis est, si donatio cederet in gravem iacturam Regis & regni, aut communis boni. De cætero

2. Resp. Secundò: Privilegia conventionalia per pactum seu contractum onerosum, v. g. pro pretio, vel sub onere alicujus operis faciendi, aut etiam in renuntiationem aut compensationem meritorum, concessa etiam subdito, revocari à concedente sine gravi & bonum publicum concernente causa non possunt. Suar. *l. c. c. 37. num. 7.* Bonac. *l. c. num. 2.* Salaf. *l. c.* Sanch. *l. c. d. 33. n. 9.* Valq. *in opus. c. 6. §. 1. Less. l. 2. de justit. c. 33. du. 4. n. 35.* Pont. *l. 9. de mat. c. 19. §. 2. num. 13.* Castrop. *l. c. §. 2. num. 1.* Lauterb. *ad ff. de constit. Princip. §. 50.* ex ea ratione, quòd Princeps servare teneatur pacta & conventiones cum subdito initas, cum exinde oriatur obligatio justitiæ etiam adversus Principem, à qua obligatione semel contracta recedere, & inde jus quæsitum subdito suâ penitentiâ auferre, ut ostendit Anton. de Petra *tract. de jure quasi. non toll. per Principem. c. 32. q. 3. num. 45.* Unde in Camera Imperiali mandata pœnalia contra Principem & Status Imperii, qui privilegia conventionalia ex causa onerosa impetrata revocant, impetrantur. Arg. *Ordin. Cam. p. 2. tit. 23.* testatur Lauterb. *l. c.* Privilegium etiam remuneratorium obsequiorum & meritorum debitum, & non gratis datum censetur, & affine est dato ex conventionione. Wiestn. *h. t. num. 59.* Ad hoc autem, ut revocari nequeant, requiritur, ut meritorum in specie fiat mentio, & non sufficit dicere: *ob merita tua concedimus tibi, &c.* quia privilegium debet adæquati meritis, de quo constare nequit, nisi merita in specie exprimentur. Castrop. *l. c. num. 6.* si autem specialiter sint expressa, sufficienter censentur probata, & sufficit, quòd concedens id affirmet, secus, si in genere tantum dicat: *ob merita, vel quia bene meritu.* Castrop. *num. 7.* Jason. *conf. 227. vol. 9.* quod tamen qualiter limitandum, vide apud Castrop. unde etiam privilegium absolutâ donatione à Principe concessum subdito revocari nequit, cum per illam donationem acquiratur ei dominium & jus. Quòd si verò Princeps ob gravem justamque bonum publicum concernentem causam privilegi-

um revocavit, tenetur restituere pretium, si quod in concessione privilegii intervenit, aut, si quod opus ei exhibitum, æquivalentiam operis illius reddere, ne aliàs revocatio sit nulla, utpote injusta, tradunt Suar. *l. c.* referens alios. Sanch. Salaf. & alii apud Castrop. *l. c.* iis consentientem, qui etiam *num. 2.* cum Sanch. *num. 13.* Bonac. *num. 12.* Pontio *num. 13.* & aliis inde infert, dispensationes in gradu prohibito à matrimonium contrahendum concessas à Pontifice non revocari, nisi causa justa intercedat, & insuper reddatur pretium ei, cum quo fuit dispensatum. Item *num. 3.* cum Henriq. *l. 7. de indulg. c. 21. num. 7.* Manuel. *in exposit. cruciatæ. §. 12. num. 13.* Sanch. *d. 33. num. 10.* Salaf. Bonac. & aliis asserit, non revocari per jubileum privilegia in Bulla cruciatæ concessa, licet etiam Pontifex dicat, se revocare omnes gratias, privilegia & facultates singularibus personis, quacunque dignitate fulgentibus, quacunque de causa concessa, quia in Bulla cruciatæ concessa sunt sub contractu oneroso, nimirum dandi certam elemosynam, cujus debebat fieri specifica mentio.

Quæst. 458. Quâ ratione faciendâ revocatio privilegii vel dispensationis, ut effectum secum habeat?

1. Resp. Primò: Hæc revocatio fieri potest expressè, nimirum verbis expressis, vel tacitè, dum Princeps faciat actum, qui cum privilegio stare non potest; sufficit autem, dum sit expressè, clausula generalis, quâ dicit Princeps: *velle se privilegium vel constitutionem aliquam valere, non obstantibus quibuscunque privilegiis in contrarium, hoc ipso enim abrogantur seu revocantur quælibet in contrarium privilegia.* Limitandum tamen id in privilegiis concessis per modum contractus sive onerosi, sive remuneratorii; cum enim sint irrevocabilia, & per ea jus quæsitum, nisi causa publica & compensatio intercedat, nullo modo præsumi debet eorum revocatio, nisi in ea exprimentur etiam per contractum concessa. Sicar. *l. c. c. 38. num. 3.* Sanch. *cit. d. 33. num. 8.* Azor. *L. 5. c. 22. q. 11.* Pont. *l. c. num. 16.* Salaf. *de LL. d. 17. f. 14. num. 71. 73. & 79.* Castrop. *§. 4. num. 3.* Item in privilegiis habentibus clausulam, ut revocari non possint, nisi eorum specifica mentio fiat, cum tunc in revocatione addi debeat aliqua clausula, quâ hæc privilegia contineri videantur. Castrop. *num. 4.* qui tamen cum Suar. Salaf. Bonac. Pont. aliisque à se citatis addit, sufficere, si Princeps dicat: *se revocare privilegia in contrarium sub quacunque forma concessa; quia hæc verba operari aliquid debent, ac proinde debent esse revocatoria privilegiorum habentium clausulam revocatoriam quorumcunque privilegiorum.* Ac denique in privilegiis insertis corpori juris, quæ cum non tantum sint privilegia, sed & canones & leges, quousque canonum & legum fiat derogatio, non censentur derogata, ita Suar. Salaf. *LL. cit.* Castrop. *num. 5.* Jason. *in L. 1. ff. solut. mat. cum Gl. in L. 3. c. de silent. & decurionib.* Quin etsi privilegium ab aliquo Concilio generali statutum, non sufficere ad derogationem illius clausulam derogatoriam quorumcunque privilegiorum, sub quacunque forma concessorum, sed exprimi debere insuper Concilium vel saltem sub generalibus verbis dicendo: *non obstante quacunque constitutione in Concilio generali edita.* Arg. *c. ult. de capell. monach. & c. nonnulli, de rescripti.* Covar.

vat. 4. var. c. 26. num. 16. Menoch. vol. 3. conf. 294. num. 11. & 12. Mol. de iust. tr. 2. d. 173. vers. occasione. Sanch. L. 3. d. 26. num. 7. Castrop. cit. §. 4. num. 6. Imò si sit Concilium generale modernum, ut est Tridentinum, non sufficere clausulam derogatoriam cujuscunq. Concilii, sed requiri specificam talis Concilii moderni, v.g. Tridentini, mentionem censent Sanch. Henriq. L. 7. de indulg. c. 26. num. 3. Vivald. in candelab. p. 3. c. 12. n. 12. quod tamen carere fundamento, cum omnia Concilia generalia ejusdem sint auctoritatis, ait Castrop. qui etiam n. 7. cum Claro L. 3. receptor. §. testamentum. q. 99. vers. caterum. Sarmient. L. 3. selet. c. 14. num. 7. Henriq. l. c. Covar. in Rub. de testam. p. 2. n. 19. Sanch. L. 3. d. 26. n. 7. & aliis à se cit. tradit. factas jam limitationes sic sublimitandas; nisi aliter constet de mente derogantis, eò, quòd si clarè constat, Principem velle sub verbis generalibus dicta privilegia revocare, seu eis derogare, et sunt revocata, etiamsi formam communem clausulæ derogatoriae non servent.

2. Resp. Secundò: Quod attinet revocationem tacitam, si privilegium contrarium priori concedatur ex certa scientia & notitia prioris, hoc revocatum censetur ex ea parte, in qua est contrarium secundo; sic, si ab habente privilegium non solvendi tributum exigatur de voluntate Principis tributum, reputandum est illud exigi pro illa vice, seu pro illo anno, ac ita derogabitur privilegio quòd ad istam partem, & integrum manebit pro annis sequentibus, quia derogatio est, & provide restringenda; ita Suar. l. c. c. 38. n. 6. Pont. de mat. L. 8. c. 19. §. 2. n. 17. Bonac. d. 1. q. 3. p. 8. n. 4. Castrop. n. 8. ut ait, cum communi, scientia verò & notitia prioris privilegii, quæ requiritur, ut derogatio sit libera & voluntaria. Arg. c. nonnulli. de rescriptis. c. 1. de Const. in 6. & L. Idem Ulpian. §. Sunt & alii. ff. de excusat. tutor. præsumenda est, secundum triplicem modum, quo sit dicta derogatio, nempe vel per legem aliquam generalem contrariam privilegio, vel per privilegium contrarium aliis concessum, vel per sententiam datam contra prius privilegium, quod spectat primum, si privilegium derogandum clausum est in corpore juris, illud revocatum manet tali lege universalis, quia inserta corpori juris non præsumuntur ignorata à Principe. Arg. c. 1. de Const. in 6. estque privilegium tale lex communis, lex autem communis alià lege communi contrarià abrogatur absque eo, quòd præcedentis fiat mentio, juxta L. sed & posteriores. ff. de LL. & Gl. in cit. c. 1. v. revocare. & v. nascatur. Si autem privilegium derogandum est extra corpus juris, ei non derogatur lege universalis contrarià illius mentionem non faciente, quia illius scientia utpote jus speciale & privatum non præsumitur in Principe, juxta cit. c. 1. & ita quòd ad utrumque cum communi docent Salaf. de LL. d. 17. f. 14. n. 74. Bonac. l. c. n. 15. Suar. l. c. c. 39. num. 2. juxta c. cum ordinem. de rescriptis. Quod spectat secundum modum derogationis privilegii per aliud privilegium, si prius insertum corpori juris revocatur per secundum ei contrarium, etiamsi primi mentionem non faciat, quia primum præsumitur scitum à Principe, idque sive secundum derogans sit speciale, sive generale, sive insertum corpori juris, sive non. Bonac. n. 17. Suar. l. c. Salaf. n. 75. Pont. num. 19. E contra, si prius sit extra corpus juris, nunquam ei derogatur per subsequens, nisi hoc faciat mentionem prioris, quia secundum

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. 5.

præsumitur concessum ex ignorantia prioris. cit. c. 1. Suar. n. 6. Salaf. cit. n. 74. Pont. n. 21. idque, sive utrumque sit speciale, sive primum speciale, & secundum generale, ut iidem, si tamen primum sit generale, & secundum speciale, prævalere videtur primum, si illius mentio non sit facta in secundo, tum quia semper præsumitur ignoratum eo ipso, quòd insertum non sit juri communi, cujus tantum scientia præsumitur, tum quia per primum videtur jus quæsitum privilegiato, cui non censetur Princeps velle derogare, nisi illius faciat mentionem specificam. Verum huic postremo contrarium, sive prævalere secundum non obstat priore, etsi generali, probabilius censet Castrop. n. 14. eò, quòd regula expressa in jure sit; generi derogari per speciem, præsertim si species subsequatur. Reg. 44. de Reg. Jur. in 6. Suar. Bonac. Pont. apud Castrop. modò tamen privilegiatus virtute privilegii acquisiverit jus in re, circa quam conceditur secundum privilegium. Quid verò respondeat Castrop. ad rationes pro opposito, vide apud illum à num. 15. quod spectat ad tertium modum derogandi privilegio per sententiam privilegio contrariam revocari illud per eam, si lata ab eo, qui privilegium revocare potest, tenent Azor. L. 9. c. 22. q. Bonac. l. c. §. 3. n. 16. Salaf. d. 10. f. 14. n. 72. Castrop. n. 16. eò, quòd sententia æquiparetur juri & legi, sed jure & lege contrarià derogatur privilegium, modò tamen sententia sit iusta, tunc autem revocatur per sententiam, quando privatur quis eo in penam delicti. De quo plura vide apud Castrop. num. 17.

Quæst. 459. An & quæ publicatio revocationis requiratur, ut privilegium revocatum censeatur?

1. Resp. Primò: Si privilegium per legem latam revocetur, illa publicatio revocationis privilegii requiritur, quæ necessaria est ad legis constitutionem. Unde sicut lex civilis publicationem sui diversam à publicatione legis canonice requirit, nimirum, ut lex civilis pro diversis provinciis Imperatoris legibus subiectis lata publicetur in earum singulis, & si pro earum una in ea sola sufficiat publicari, & expectandi duo post publicationem menses, ut effectum suum habeat; legem verò canonicam, ut obliget omnes, sufficiat publicari Romæ, & in notitiam subditorum deveniat, aut commodè devenire possit, ita quoque loquendum diversimodè de publicatione revocationis privilegii per legem civilem, & facta per legem canonicam, Suar. l. c. c. 40. à n. 1. Salaf. de LL. d. 17. f. 17. n. 80. & 82. Bonac. l. c. n. 20. Castrop. l. c. §. 5. n. 1. contra Soto L. 1. de iust. q. 1. n. 4. Medin. L. 2. q. 90. a. 4. post. §. concl. Sa v. gratia. n. 17. & alios docentes publicationem legis canonice revocantis privilegium debere fieri in qualibet diocesi, sed sine fundamento, ut inquit Castrop. dum videmus revocari privilegia ob legem contrariam Romæ solum publicatam.

2. Resp. Secundò: Revocatio privilegii privatum nimirum mandato concedentis, vel alio privilegio contrarium effectum non habet, quousque innotescat privilegiato, quia ad rectam Reipublicæ & Ecclesiæ gubernationem spectat, ut velit Princeps privilegiatos uti suis privilegiis, quousque cognoscant ea revocata, ne aliàs vellet plures actus invalidos fieri; ita Sylv. v. gratia. n. 4. Azor. L. 5. c. 12. q. 7. Suar. l. c. n. 6. Pont. l. c. n. 14. Salaf. n. 82. Bonac. l. c. Castrop. n. 2. Soto l. c. cum